

U skladu s čl 19. Statuta, Skupština Centra na drugom delu 23 redovne sednice 01.04.2024 usvaja:

IZVEŠTAJ O RADU CENTRA "ŽIVETI USPRAVNO" ZA 2023.

Centar je osnovan 29.1.2002, registrovan je 22.2.2002. S obzirom na misiju stvaranja okruženja u kome će se poštovati sva ljudska prava osoba s invaliditetom i omogućiti puna primena Međunarodne konvencije o pravima osoba s invaliditetom doprinosi stvaranju pristupačnosti svega što ljudi stvaraju, ukazujući od 2020. na to da je međuljudska pristupačnost preduslov svih ostalih vidova pristupačnosti, stvaranju uslova za socijalnu inkluziju i preduslova da ovaj proces u smislu pilotiranja službi podrške koji još uvek ne postoje u zajednici ili nisu razvijene: organizovan prevoz 2008 - maj 2011. (do formiranja gradske dispečerske službe maja 2011. godine), servis personalne asistencije počev od 2008, iskustveno (vršnjačko) savetovalište od marta 2010. godine.

Proistekao je iz Savetovališta za psiho-socijalnu podršku osobama s invaliditetom koji je 19.9.2000. otvorila tadašnja beogradska kancelarija francuske humanitarne organizacije HENDIKEP INTERNEŠNL (HI).

Na Centar je u 2023. bilo upućeno 95 osoba, od kojih 77 žena, 18 mladih (13 devojaka) i 3 žene starije od 60 godina.

U toku godine organizovali smo usluge 570.670,5 sati personalne asistencije za 17 osoba sa invaliditetom, od kojih su 16 iz Novog Sada (11 žena i 5 muškaraca), od kojih su 7 korisnica i 1 korisnik mlađi od 30 godina i 2 žene od 60 i 72 godine.

Kontinutet usluge PA u optimalnom i punom obimu obezbeđen je za 14 korisnika/ca asistencije u Novom Sadu tokom cele godine uključujući pokrivanje troškova radnih prava asistenata/kinja, sem dela putnih troškova i prazničnih dana za 7 asistenata/kinja, koji još nisu plaćeni i zbog blokade računa zaposleni/e Centra imaju redukovanu mogućnost pozajmljivanja novca od banaka. Dvojica novih korisnika u NS počeli su da koriste uslugu 1 u septembru, drugi u oktobru. Grad Novi Sad finansirao je 57.030,5 sati personalne asistencije:

- 55.353 sata pokrila je Uprava po osnovnom zahtevu. Za mart, zbog greške u formuli za obračun sati, iz 2 dela
- 1256 sati radile su u periodu maj-septembar na gradskom javnom radu 2 asistentkinje, od kojih je 1 880 sati asistirala Olgici Ilin u vezi sa osnovnim potrebama u kući u vezi s kojima joj je potrebna istovremena asistencija dveju osoba prilikom podizanja, druga od maja do 6. jula Ljiljani Čakmak ukupno 376 sati, nakon čega je, po upisu studija nastavila da asistira po ugovoru o radu, koji je finansiran s namenske gradske budžetske linije za asistenciju.
- 421,5 sati usluge od oktobra do decembra pokrila joj je Uprava s namenske gradske budžetske linije za uslugu PA po zahtevu za nepokrivene sate za istovremenu asistenciju dveju osoba prilikom podizanja po zahtevu od 27.10.2023.

Pruženo je 1369 sata podrške u donošenju odluka mladoj slikarki s Daunovim sindromom, od toga veći deo januarskih, aprilskih troškova, deo julskih i celi majski i junski pokriveni su godišnjom podrškom.

Svakodnevna peer podrška 1 osobi sa psihozom pružana je do oktobra svaki drugi dan fizički, ostalih dana, uključujući vikende i neretko noću telefonom. Prekinuta je 31.10. jer je procenjeno da je korisniku zbog sklonosti ka prekomernom uzimanju lekova potrebno nečije celodnevno prisustvo i dok se ne odluči na život s propisanim dozama ili bez njih, ne može da živi samostalno. Upućen je na drugi vid podrške, a pružalac koji je 25.9, na preporuku Centra, zamenio prethodnog stalnog, nastavio je da mu je pruža volonterski iako smatra da je podrška koju u poslednjih 6 meseci ima vrh ledenog brega, dok se ne odluči za rehabilitaciju.

U 2023. u Centru je radilo 50 osoba, od kojih su 4 volontirale:

- 14 osoba (10 žena i 4 muškarca) radilo je po ugovoru o radu na neodređeno vreme, od toga 10 (3 muškarca, 7 žena) tokom cele godine (7 asistentkinja, 2 asistenta, pružalac peer podrške, supervizorka programa Centra, stručni radnik i koordinatorica za sva 3 organizovana vida podrške za samostalni život)
- 18 osoba (12 žena i 6 muškaraca) radili su po ugovoru o radu na određeno vreme, od kojih su 2, zbog javnog rada, u drugoj polovini aprila bile angažovane po ugovoru o delu za nezaposlenu osobu, a po prestanku angažovanja na gradskom javnom radu, ponovo po ugovoru o radu na određeno vreme. Jedan je poslednja 2 meseca radio po ugovoru o delu za zaposlenu osobu, do 18.10. po ugovoru o radu, jedan u oktobru po ugovoru o delu za nezaposlenu osobu na vlastiti zahtev, potom u novembru i decembru po ugovoru o radu na određeno vreme, 6 asistentkinja i dvojica asistenata radila su cele godine po ugovoru o radu na određeno vreme, ostali su radili 3-10,5 meseci.
- 7 žena (3 penzionerke i 4 zaposlene kod drugog poslodavca) i 2 muškarca zapošlenih kod drugog poslodavca radili su po ugovoru o delu bez zdravstvenog osiguranja pošto im je plaćeno, od toga 3 tokom cele godine, 1 od njih je do 18.10. radio po ugovoru o radu, pa je nakon zaposlenja kod drugog poslodavca, od 1.11. nastavio da radi po ugovoru o delu.
- Sedmero su u poslednjem kvartalu radili su po ugovoru o delu za nezaposlenu osobu, od kojih su 2 nakon toga radile na javnom radu, a potom po ugovoru o radu, a s 1 asistentom je, posle prvog meseca, na predlog koordinatorice, zasnovan ugovor o radu. Četvrta asistentkinja radila je samo u drugoj polovini decembra.
- 3 žene radile su po ugovoru o privremeno-povremenim poslovima na gradskom javnom radu, 2 kao asistentkinje i 1 na pružanju peer podrške, 1 asistentkinja upisom studija prestala je da radi na javnom radu, nastavila je da radi po ugovoru o radu na određeno vreme, plata joj je finansirana s namenske gradske linije za PA, a s drugom je ponovo sklopljen ugovor o radu od 1. 10.
- 4 žene su volontirale: organizatorica usluge PA i organizatorica događaja prikupljanja sredstava u zajednici, administratorica sajta i vršnjačka edukatorica, potpredsednica Centra na poslovima organizacije usluge, prevođenja informativnog materijala, pravnih dokumenata i u cilju prikupljanja sredstava i jedna saradnica na prikupljanju sredstava u zajednici, kao povremena asistentkinja dvema osobama i pružateljica peer podrške.

SARADNJA I PARTNERSTVA

Na predlog potpredsednice Centra za samostalni život Srbije, akreditovana obuka za 12 personalne asistenata/kin održana je u čast osnivačice pokreta za samostalni život Srbije Gordane Rajkov, koja je umrla u junu 2022. Potpredsednica CSŽ-a održala ju je volonterski 22-24.2. u kancelariji Centra takođe za 12 asistenata/kinja (8 žena i 4 muškarca), od kojih je troje počelo da radi u januaru i februaru 2023, ostali 2021. i 2022. Gradska uprava je pokrila troškove dela obuke koju je držao fizioterapeut Vladimir Obradović iz DZ na Voždovcu, s dugogodišnjim iskustvom u radu i obučavanju asistenata/kinja, što su učesnici/e prepoznali u evaluaciji. Put i smeštaj trenerice pokrio je RŽF godišnjom podrškom, hranu za učesnike obezbedila je ČAROLIJA catering. Svi su dobili sertifikate Republičkog zavoda za soc. zaštitu, položili su završni test, i trenerica i učesnici/e zadovoljni/e su onim što su međusobno podelili/e. Zamerku su imali na nruodobnost stolica.

Pre toga je potpredsednica CSŽ-a 8.2. donirala Centru, od novca koji joj je Gordana Rajkov ostavila da uputi kome je najvažnije. Iznos od 100.000 din. koji je utrošen na zaradu asistentkinje u Subotici u decembru 2023. i za deo prošlogodišnji doptinosa,

Supervizorka programa Centra i peer edukatorica Zorana Pavlica prisustvovala su 5.5, na Evropski dan samostalnog života projekciji filma o Gordani Rajkov u produkciji CSŽ-a, na kojoj je

Centru dodeljena plaketa, a supervizorka programa je tom prilikom u ime Centra i svoje ime izgovorila da sad preostaje da primenjujemo standarde i viziju koju je Gordana Rajkov o samostalnom životu razvijala i radila na tome da budu dostupni i da živimo i radimo u skladu s onim u šta verujemo.

U vreme dok je trajala obuka izvršni direktor CSŽ-a povezoao je direktorku Centra za pružanje lokalnih usluga u Kraljevu s predsednicom Centra i koordinatoricom usluga za samostalni život koje pruža u vezi sa asistencijom studentkinji druge godine komunikologije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Na predlog Centra, u aprilu je potpisan sporazum o saradnji na pružanju usluge njoj, po kome se Centar lokalnih usluga obavezao za direktnu uplatu sredstava za rad asistentkinji/ama i njene obuke realizatoru, a Centar za uvođenje korisnice i asistentkinje u uslugu, podršku i jednoj i drugoj, praćenje kvaliteta usluge i njeno unapređenje, i za akreditovanu obuku asistentkinje, kad bude organizovana nova. Komunikacija s direktorkom i pravnicom CLU Kraljevo rezultirala je razumevanjem da osoba ne mora tokom cele godine da bude u 1 mestu, a da sve vreme ima pravo na asistenciju, i toku nastave i ispitnih rokova u NS, i za raspuste i praznike u Kraljevu i gde god je na putu..

U junu je CSR Bačka Palanka izdao rešenje o pravu studentkinji srpskog jezika i književnosti iz Gajdobre na finansiranje asistencije, 11.9. potpisan je ugovor o međusobnim odnosima na pružanju usluge PA sa studentkinjom iz Gajdobre, 16.10. Opštinsko veće usvojilo je rebalans opštinskog budžeta, kojim je izdvojilo 400000 din. za njenu asistenciju od 11.9. do 31.12, kojima je organizovano 640 sati usluge. •

Njene 2 asistentkinje, insistirale su na potpisivanju ugovora o delu pre nego što je Opština Bačka Palanka usvojila poslednji rebalans, kojim je predvidela novac za asistenciju studentkinji, jer im je to bila garancija za izvesnost plaćanja pošto je CSR u junu izdao rešenje o pravu na korišćenje usluge, a opštinsko veće je 16.10. usvojilo rebalans.

Sa CSR-om Bačka Palanka komunicirao stručni radnik. Koordinatorica je Opštini i korisnici u jesen 2022. peosledila uputstvo o uvođenju usluge u sistem. Nakon ponovne komunikacije nadležne opštinske službenice za socijalnu zaštitu u aprilu 2023. Opština je, po uzoru na Grad Novi Sad, usvojila Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za sticanje prava na finansiranje uslugu PA.

Izuzmemo li to što su obe studentkinje na početak korišćenja usluge čekale duže od godinu dana, nakon što je počelo njeno finansiranje, saradnja s Centrom za lokalne usluge u Kraljevu i sa CSR-om i opštinskim odeljenjima za socijalnu zaštitu i finansije u Bačkoj Palanci nakon toga bila efikasna i uz međusobno uvažavanje i uvažavanje rokova.

Centar je odbio saradnju na realizaciji dela aktivnosti i ulaska u koaliciju za podsticaj zapošljavanju iniciranih u projekta POSAO PO MERI konzorcijuma koji čine Forum mladih s invaliditetom, CARITAS, CSŽ I Fondacija DIVAC, zbog toga što je u poslednjih desetak godina, jer je likvidan i može da obezbedi početna sredstva, CARITAS u finansijskom delu noseći partner većine projekata koje finansiraju prisutni međunarodni donatori, koje su osnovale države ili zajednice država, a to je upitno jer bi novac trebalo da se direktno odobrava samozastupničkim organizacijama poštujući princip Ništa o nama bez nas počevši od učešćau odlučvanju o svemu što se nekoga ili društvene grupe tiče. Pored toga, Centar ne saraduje s organizacijama koje imaju dominantno milosrdni pristup položaju osoba sa invaliditetom, dece i starijih osoba i drugih ugroženih grupa, a prava dela ugroženih grupa negiraju u skladu sa svojim uverenjima i vrednostima.

U junu i septembru obratili samo se CSŽ-u da zajednički dođemo do rešenja u vezi s pravom na asistenciju brucoškinje FTN-a, koja se nakon što je položila prijemni obratila Centru pitanjima kako ovo pravo može da ostvari.

CSŽ Beograd obratio se resornom gradskom sekretarijatu, nakon drugog obraćanja studentkinje Centru krajem avgusta. Ispostavilo se da osobe s prebivalištem u Beogradu, koje su dislocirane, nemaju pravo na finansiranje usluge PA. Četvrtog septembra, na inicijativu CSŽ-a Beograd, a nakon vrlo teškog telefonskog razgovora između koordinatorke usluge u Beogradu i koordinatorke usluge u Centru, održanje sastanak između predstanika/ca CSŽ Beograd i Sekretarijata za soc. zaštitu Grada Beograda, nakon koga je koordinatorica usluge u organizaciji

Centra za SŽ BG obavestila mejlom Centar o tome da studentkinja može da se obrati CSR- u Opštine Čukarica, resornom gradskom sekretarijatu i poverenici za zaštitu ravnopravnosti.

Nakon ovoga predstavnica Gradskog sekretarijata pozvala je studentkinju i rekla da je komunicirala sa Kladionicom Mozart da joj se donacijom obezbedi asistencija. Studentkinja je podnela zahtev imala intervju, predstavnica Kladionice rekla joj je da će joj biti javljen odgovor i da imaju u vidu rokove. Kako do 25.9. nije odgovoreno, a nastava je počinjla 2.10, studentkinja je odlučila da se Centar u njeno ime obrati molbom poverenici za zaštitu ravnopravnosti, a na osnovu prethodnog odgovora poveriništva na mejl da, zbog podataka o ličnosti, poverenica ne može uraditi ništa u pozvanju obeju lokalnih samouprava radi pronalaženja rešenja, sem da joj se studentkinja sama obrati molbom ili da ovlasti organizaciju da to u njeno ime uradi. Potpredsednica CSŽ Srbija, potpredsednik Centra i supervizorka smatrali su da to studentkinja treba sama da uradi. Studentkinja je procenila da je bolje da to Centar u njeno ime uradi zbog iskustva u ovoj vrsti obraćanja, a predsednica Centra i koordinatorka usluga za samostalni život u Centru prilikom sastavljanja molbe, nakon konsultacija sa potpredsednikom i stručnim radnikom uvela je u molbu i to da ni Grad Novi Sad u vezi s pružanjem eventualne podrške ovoj studentkinji ne može da uradi ništa jer u član 2 Pravilnika o bližim uslovima i kriterijumima za ostvarivanje prava na finansiranje usluge PA 2021. uveden je kriterijum da osoba mora biti s prebivalištem u NS minimalno godinu dana pre sticanja prava na finansiranje usluge iz gradskog budžeta. Pritom, studentkinja ne želi da menja prebivalište, za život u studentskom domu opredelila se da bi počela da živi samostalno, a Komitet UN-a za prava osoba sa invaliditetom u Opštem komentaru br. 5 na primenu čl. 19 Konv. UN o pravima osoba sa invaliditetom pedlaže da se podrška za samostalni život ne obezbeđuje samo u mestu prebivališta već i u mestu boravišta, jer ne sme izostati.

Centar se, uz punomoć studentkinje, obratio u njeno ime molbom poverenici 27.9. Povereništvo je odgovorilo 6.10. da je obema JLS poslalo upit da se izjasne o navodima i da će u odnosu na njih sagledati mogućnost zajedničkog sastanka u cilju pronalaska rešenja, do čega još nije došlo.

U toku oktobra i novembra započela je saradnju s trima sistenkinjama na preporuku Centra, organizovali smo uvodnu obuku za nju, potpredsednica Centra i supervizorka su je posetile u cilju razrešenja dilema u komunikaciji s asistentkinjama. Koordinatorka i organizatorka usluge pružale su joj, kad god se za to obratila, konsultativnu peer podršku i organizovale zamenu u slučaju bolesti asistentkinja ili odsustva iz drugih razloga. Pošto FTN nije odgovorio na Centrova 2 zahteva i na njen za sufinansiranje asistencije dok se ne pronađe sistemsko rešenje, od 9.10.2023, asistenciju finansira sama. Tražila je podršku u pronalaženju honorarnog zaposlenja da može deo troškova da pokrije. Koordinatorka ju je uputila na zadužene osobe na univerzitetu, tekući projekat podrške zapošljavanju osoba sa invaliditetom, u Novosadsko udruženje studenata sa invaliditetom i na Omladinsku zadrugu s kojom je Centar imao u 2023.ugovor o angažovanju pružateljice u donošenju odluka.

Kako su u toku leta bile česte žalbe asistenata/kinja na odnos korisnica prema njima, 18.9. organizovan je sastanak s asistentima/kinjama, na kome su izneta različita, uglavnom negativna iskustva i osećaj da su dužni da izlaze u susret korisnicama/ama i u vreme kada ne rade ili su na odmoru, jedna asistentkinja rekla je da je asistirala na moru s povredom. Ispostavilo se da pre odlaska da zameni koleginicu kojoj se smena na moru završila, nije informisala korisnicu o tome da je povredila ruku. Poslovni odnos završio se odlukom asistentkinje da nakon bezmalo 9 godina prestane da radi. Razlozi su bili zamor i zdravstveno stanje. Nakon ovog sastanka, pošto je supervizorka programa rekla da ne može više da stane iza prava nekih ljudi na asistenciju imajući u vidu njihov odnos prema asistentima/kinjama, predsednica je zamolila izvršnu direktorku Evropske mreže za konsultacije. Direktorica Mreže predložila je da Centar usvoji interne standarde rada koji će se odnositi na sve ljude koji čine njegovo članstvo, korisnike/ce, zaposlene i volontere/ke. Koordinatorka i predsedavajuća Skupštine Centra poslala je nacrt ovog dokumenta Skupštini Centra 20.10. na dopunu i usvajanje. Sem 1 komentara, i dopuna od strane personalne asistentkinje koordinatorka, i supervizorka programa Centra, koja je učestvovala i u konsultacijama niko se nije uključio u raspravu.

U periodu polovina juna-kraj decembra, Centar se bezmalo svake nedelje mejlom obraćao resornoj upravi, člaicama Gradskog veća za soc. zaštitu i finansije i šefici Kabineta gradonačelnika i/ili gradonačelniku u vezi s pokrivanjem punog obima asistencije osobama kojima su potrebne 2 osobe pri podizanju i otklanjanja spornog kriterijuma o godinu dana prebivališta u NS kao preduslovu za sticanje prava na finansiranje usluge i da Grad i Centar se zajedno upute poruku potencijalnim donatorima zašto je važna podrška Centru da otkloni blokadu. Jedino što je rešeno jeste da je pokriven pun obim usluge za Olgicu Ilin u delu koji se odnosi na istovremenu asistenciju dveju osoba prilikom podizanja u periodu oktobar-decembar i što je najavljeno da će Uprava sagledati način da ovaj deo podrške finansira i nadalje dvema osobama. Centar je resornoj Gradskoj upravu predložio izmenu formulacije prava u rešenju Centra za soc. rad i promenu dela teksta čl. 5b Pravilnika o bližim uslovima i kriterijuma za ostvarivanje prava na finansiranje usluge PA iz Budžeta Grada, koji se odnosi na celodnevnu podršku u cilju njene individualizacije i prepoznavanja pod kojim uslovima osoba kojoj je odobrena celodnevna podrška ima pravo na finansiranje istovremene asistencije dveju osoba. Uprava prepoznaje da je ovaj aspekt prava prioritetan, ali za sada nije najavljeno trajno rešenje u delu promene propisa ili rešenja CSR-a. Centar se 27. decembra, kad je bilo izvesno da blokada neće biti otklonjena, obratio Upravi s molbom da pronađemo zajedničko rešenje da se isplate indirektni troškove usluge PA i iskustvena podrška 1 osobi za koje je Uprava odobrila sredstva, ali zbog blokade nije mogla da ih uplati. Dvadeset osmog decembra Uprava je odgovorila, navodeći sadržaj gradskog pravilnika, da nije nadležna za organizaciju usluge i podsetila Centar na to da on nije jedini pružalac i da SOŠO MILAN PETROVIĆ, koja se finansira iz Budžeta, može da organizuje uslugu svima. Kada je personalna asistentkinja koordinatorke, 4.1. pročitala ovaj odgovor, koji je prethodno 29.12. zamenik načelnika poslao mejlom, počela je da plače kad je videla šta piše u poslednjem pasusu misleći da je to odgovor na upit o tome da li će namenski račun za uslugu PA u 2024. podlagati blokadi.

S Centrom za socijalni rad tokom cele godine bila je dobra saradnja. Brzo je izdato rešenje za korišćenje jednom studentu, nakon uvida u ukupan broj sati na koje su korisnici/ce koji su se obratili za korišćenje usluge u organizaciji Centra, odobreno je uvećanje od 150% Mariji Obrovački, zajednički je razrešena dilema kako i s kojim brojem sati Dejana Bačko ove godine može da koristi asistenciju s obzirom na promenu porodičkih prilika. Stručni radnik bio je i prošle godine nadležan za saradnju s CSR-om i drugim ustanovama soc. zaštite.

CSR početkom nije prihvatio pisani poziv da se sastanemo u vezi s radnim pravima asistenata/kinja uz obrazloženje da ona nisu u njegovoj nadležnosti bez obzira na to što su u pitanju direktni pružaoci 1 od usluga soc. zaštite, od čijeg prisustva na poslu i uslova rada zavisi kvalitet života ljudi kojima pružaju podršku, a ako se ovako nastavi, može doći do toga da i sami budu korisnici socijalne pomoći ili usluga za koje je nadležan kao organ starateljstva ili pružalac.

Iz Kancelarije UN-a u Srbiji predloženo je da Centar celokupnu situaciju s finansiranjem predoči Pokrajinskom zaštitniku građana i organizacijama civilnog društva koje pružaju besplatnu pravnu pomoć. Upućeni su mu svi podaci 23.11. Odgovor je stigao 25.12. da tema pritužbe nije u njegovoj nadležnosti, da na osnovu poslatih činjenica nije utvrđena diskriminacija niti sporost administracije, mada je nadležna službenica kad se koordinatorica obratila telefonom, rekla da je iz navedenog u mejlu jasno šta je Centar dovelo u bezizlaznu situaciju, da je jedino rešenje da se računi odblokiraju i da joj je žao što Pokrajinski zaštitnik građana ne raspolaže svojim fondom da se barem deo odvadi.

Medijska podrška Centru bila je odlična tokom cele godine. Svi mediji kojima smo poslali saopštenja izveštavali su o kampanji za prikupljanje sredstava za deblokadu ili su ih objavili u celini. RŽF I NDNV jedini su u toku godine pružili kontinuiranu podršku Centru u domenu svog rada i jedini su bili svesni toga da je na to sa čim se Centar suočava neophodna reakcija.

RŽF je izabrao Centar kao zagovarača čije iskustvo treba fondovi koji ulažu u RŽF da predstave I što se supervizorka programa Centra u maju na regionalnom okupljanju u Vrdniku upoznala s aktivistkijama i predstavnicama nekoliko ženskih fondacija, kojima smo se obratile za podršku i od 1 dobile negativan odgovor i savet kome još da se obratimo.

Stalna saradnja na polju razmene informacija bila je i sa mentorom za studente/kinje sa invaliditetom u Info centru za studente Univerziteta u Novom Sadu,

Na konferenciji OBRAZOVANJE PRISTUPAČNO SVIMA 22.9, u organizaciji Univerziteta u Novom Sadu, na kojoj su učestvovali predstavnici/e univerziteta u Banja Luci, Beogradu, Sarajevu, Istočnom Sarajevu i Sveučilišta u Mostaru, stručni radnik i supervizorka programa Centra predstavili su uslugu personalne asistencije, a korisnica usluge Nataša Arsenović, koja je završila osnovne studije medicinske rehabilitacije i u oktobru upisala master studije, predstavila je podršku u vezi sa studiranjem i podršku za samostalni život koje je od upisa do završetka studija imala od strane Medicinskog fakulteta, Univerziteta u Novom Sadu, Studentskog centra i Centra.

Muzička omladina Novog Sada, organizovala je 11.5. koncert hora JO HAŠIRA na SPENS-u, uz učešće Hora SUNCOKRETI učenika/ca Muzičke škole ISIDOR BAJIĆ u suorganizaciji Muzičke omladine Novog Sada i Centra. Tom prilikom donirano je 62.000 din.

U SKCNS FABRIKA, Klubu REBEL RELIC i Knjižari BULEVAR BOOKS od leta su prikupljeni prilozi za rad asistenata/kinja, TRAG Fondacija u junu je preko Instagram i FB priče pozvala ljude da doniraju za deblokadu računa Centra, donirano je od 19.5. do 29.12. za ovu namenu preko 300 osoba i pravnih lica, ukupno je donirano blizu 800.000 din, glavnica je smanjena za 460000 din. Ostatkom je naplaćena kamata. Ostatok iznosa doniran od strane pojedinaca i poslovnog sektora u ukupnom iznosu od 1.740.000,00 din. utrošen je na nepokrivene troškove naknade za godišnji odmor u 2021, nepokriven deo nepokrivene troškove radnih prava u 2023, deo režijskih troškova i troškova doprinosa koje je Uprava odobrila za period maj-decembar u okviru ovog programa, ali ih nije zbog blokade uplatila i za podršku u donošenju odluka u periodu jul septembar i za decembar.

Trećina uplaćenih ličnih i donacija poslovnog sektora usmerena je na troškove asistencije 1 osobe u delu koji nije od juna 2021. do aprila 2022. pokrio Grad Sombor i doprinose asistentkinja dvoje korisnika iz Beograda i Subotice, kojima je Centar u toku 2022. organizovao uslugu PA jer zbog nižeg stepena oštećenja od 100% nisu imali pravo na njeno finansiranje iz budžeta JLS, a bila im je nužna. Ovi troškovi isplaćeni su novcem doniranim u toku prvog kvartala. U toku januara Koalicija Digni gard, pokreni grad i izdavačka kuća BOOK-a organizovali su akcije podrške Centru, mikro kampanjom prikupljeno je 340.000 din. kojima su pokriveni doprinosi asistentkinja van Novog Sada, overeno zdravstveno osiguranje svim zaposlenima do kraja marta i plata za decembar 2022. asistentkinji iz Subotice. Ostatok sredstava prikupljen je na benefit večeri za Centar u Crnoj kući 22.2 i na žurci koju je 26.2. takođe u Crnoj kući, organizovao Kult posvećenoj Bendu Florence + the Machine, na svirci u Klubu Rebel Relic 27.4. i na koncertu hora Hašira 11.5. Novac prikupljen na koncertu Hora KUD-a SENIORI i narodnog orkestra KUD-a VILA na SPENS-u 8.6. u iznosu od 25.650,00 din. usmeren je na deblokadu računa. Završni koncert u okviru Manifestacije RITAM EVROPE KCNS FABRIKA nije održan u vreme kad je planirano i kako je planirano zbog masovnih ubistava u maju. Skupljeno je 1600 din, 1680, prikupljeno je u 1 vešeraju. Na Autonomnom festivalu žena, u Knjižari Bulevar Books i u Rebel Reliku na 2 organizovana koncerta i nakon njih skupljeni su prilozi u vrednosti od 90.720,00 din. od kojih 72.720 din. za deblokadu, a 18000 na prvom žurci u Klubu Rebel Relic na nepokrivene troškove asistencije iz 2022.

Nakon selidbe u novu kancelariju u Apolo centru poklonili smo 30 preostalih primeraka knjige „Predstavljanje osoba sa invaliditetom u medijskom diskursu Srbije“ Milice Mime Ružičić-Novković Odseku za medijske studije Filozofskog fakulteta i polovinu preostalog tiraža triju Centrovih izdanja o pristupačnosti, uključujući tekst Strategije pristupačnosti Grada Novog Sada bibliotekama Odseka za arhitekturu FTN-a, Američkog kutka, članovima/cama novosnovanog Društva arhitekata Vojvodine, Gradske biblioteke i učesnicima/ama radionice na temu "Kuhinje (fragmenti)" u CKCNS FABRIKA 5.10. u okviru Nedelje arhitekture, zajedno sa Društvom arhitekata Vojvodine i Univerzitetom u Beogradu i njihovim profesorima/kama, na kojoj su supervizorka programa Centra i 2 vršnjačke edukatorke predstavile koncepte pristupačnosti, Univerzalnog dizajna i Dizajna za sve i uslugu personalne asistencije. Studenti su bili oduševljeni što su imali mogućnost da sa vršnjačkim edukatorkama s invaliditetom razmene mišljenja i poglede na stvaranju dizajna i vrednosti konsultacija sa osobama sa invaliditetom. Supervizorka programa

pozvala ih je na dalju saradnju sa Centrom, kao i predavače od kojih su njih dvoje od ranije u kontaktu s njom. S obzirom da su radionici prisustvovali studenti/kinje arhitekture iz Beograda i Novog Sada. Literatura iz kojih se edukuju studenti na fakultetu zastarela i za podeljenu im literaturu u (su)izdanju Centra, rekli su da je inovativna pošto su u pitanju međunarodni standardi.

Supervizorka programa je i u toku 2023. saradivala sa Savezom udruženja za pomoć osobama s intelektualnim teškoćama FBiH SUMERO i pružala konstantnu konsultativnu i savetodavnu podršku uživo i onlajn grupi mladih korisnika/ca SUMERO-a u vezi s obrazovanjem, pravom na zapošljavanje, svrhom samozastupništva i samostalnosti i temama u vezi s kojima su na ličnom planu bili zabrinuti. Jedan momak od predstavnika samozastupnika sad je već ugovorom uključen u projekte i pruža u peer podršku mladima u procesu deinstitucionalizacije i samostalnog življenja u stambenoj zajednici. Zapošljavanje ove mlade osobe sa invaliditetom supervizorka smatra vidnim pomakom u prepoznavanju potreba za ovim vidom podrške i načina njenog finansiranja.

Ovaj vid peer i međusobne podrške pružala je grupi od 4 devojke iz višestruko marginalizovanih zajednica u NS.

Dvadeset drugog oktobra predsednici Centra i koordinatorke usluge PA obratila se predstavnicama ENIL-a, zbog istraživanja o radno-pravnom položaju asistentkinja i zamolila za podatke o broju i strukturi, vrsti radnog odnosa i iznosu zarade asistenata/kinja u Srbiji. Svrha istraživanja je da Međunarodna organizacija rada dobije podatke o radno-pravnom položaju asistenata/kinja i da nakon toga doprinese promovisanju ovog zanimanja na otvorenom tržištu rada jer još uvek na globalnom nivou nije poželjno. Nakon što joj je koordinatorke poslala osnovni pregled situacije, predstavnici/e MOR-a složile su se da iskustvo Srbije bude 1 od primera kojima će u istraživanju biti detaljnije predstavljeni zbog dostupnih podataka, a i zbog načina na koji se organizuje i finansira rad asistenata/kinja. Koordinatorke se obratili svim licenciranim pružaocima za podatke. Četiri su poslala, tri su odgovorila da trenutno ne zapošljavaju asistente/kinje. Ustanova MARA iz Niša najavila je slanje podatka, što je izostalo, direktorka SOŠO MILAN PETROVIĆ zahvalila se što su se i od Škole tražili podaci i napisala da će ih dostaviti ukoliko joj se ENIL direktno obrati, na šta predsednica Centra odgovorila da se Centar ostalim pružaocima obratio kao deo ENIL-a. Odgovor je izostao. Izvršni direktor Centra za samostalni život Srbije odgovorio je da Centar nema raspoloživog osoblja, zbog zauzetosti, da dostavi podatke. Predsednica je, budući da je CSŽ Srbija takođe članica ENIL-a, prosledila mejl kolegkinice koja radi na istraživanju da joj direktno pošalju podatke i nju uputila na potpredsednicu CSŽ Srbija. Budući da je bilo neizvesno da li će ostali pružaoci odgovoriti, predsednica se obratila Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu, čija joj predstavnicama poslala podatke o strukturi korisnika/ca, licenciranih i direktnih pružalaca usluga PA i ličnog pratioca detetu za 2022.

Rekonstrukcija ženski fond je i ove godine pružala i nematerijalnu podršku savetodavnu u vezi s pristupom donatorima u zajednici, koordinatorke programa RŽF-a dizajnirala je vizualni material crowd funding kampanje, RŽF je u septembru ustupila svoju platformu Centru za CF kampanju i objavljivala na svojim stranicama i profilima poziv da se što više ljudi hitno donacijom uključi u kampanju za pokrivanje troškova radnih prava i za deblokadu računa Centra, na koji su se, da znano, odazvale 3 individualne donatorke.

ISHODI REALIZOVANIH AKTIVNOSTI I IZAZOVI U RADU

Grad Novi Sad odobro je Centru zakup lokala u Apolo centru po povlašćenim uslovima za rad kancelarije i odobrio sav novac za realizaciju usluge, sem ostalih naknada za radna prava asistenata/kinja izuzev neta i doprinosa za odrađen sat, ali 2.295.000 din. koliko je bilo potrebno za indirektno troškove usluge PA u periodu maj-decembar, svakodnevnu peer podršku 1 osobi u periodu maj-oktobar, i podršku u donošenju odluka 1 devojci s Daunovim sindromom u decembru nije mogao da uplati jer smo 12. i 15.5.2023. obavesteni o tome da od februara 2023. dotacije iz budžeta podležu blokadi, tako da je godina završena s manjkom za ovaj iznos i manjkom od 2 miliona din. za ostala radna prava asistenata jun 2021- decembar 2023. i 1 naknadu za neiskorišten godšnji odmor asistentkinje u Subotici iz 2022. i deo doprinosa 1 od dveju asistentkinja u Somboru u periodu jul 2021-april 2023. Neto joj je pokriven u julu donacijama u okviru kampanje prikupljanja sredstava u zajednici, koja je formalno počela 8.2, a zapravo u januaru i kojom su od

19.5. paralelno prikupljiva sredstva za deblokadu, a kako je u septembru postalo neizvesno da će biti otklonjena, i za odobrene troškove od strane Gradake uprave za koje novac nije bio zbog blokade uplaćivan, a da ne bi nastupila nova i da ne bi smo ušli u prekršaj prema javnim preduzećima za čistoću, telefonske troškove, odžaćarinu i deratizaciju.

Sem preseljenja i uređenja kancelarije i posvećenosti tome da se postigne optimalni obim usluge, organizuju zamene i sastave svi prošlogodišnji izveštaji, kao i predstavljanja svrhe preduslova za samodostalni život na 2 skupa u organizaciji Univerziteta u Novom Sadu, Društva arhitekata Vojvodine i Univerziteta u Beogradu, sve ostalo u komunikaciji unutar organizacije već od januara, kad smo se suočili s tim da zbog dela neplaćenih doprinosa za decembar 2022. nismo mogli da produžimo zdr. osiguranje zaposlenima, predstavljalo je izazov.

Akcija HUMANDAN Knjižare Booka 30.1. i akreditovana obuka asistenata/kinja bila su jedina 2 događaja koja su okupila bezmalo sve ljude upućene na Centar. Jedan je razlog to što je kod svih članica/člana stalnog tima došlo do zamora, a što su korisnici/e sva 3 vida podrške bili sve vreme prvenstveno usmereni na svoje potrebe i ako se deo njih uključio u prepisku, aktivnosti prikupljanja sredstava ili ličnim doniranjem, nije se imao osećaj kontinuiteta dok je deo članstva užeg tima imalo osećaj da rade posao koji se nikad ne završava. Kod dela koji je bio usmeren na obavljanje posla u svojoj nadležnosti izostajala je svest o celini procesa, koji je sve vreme bio prekidat, preinačavan novim uglavom nepovoljnim vestima, što je stvaralo pritisak i stres. Potpredsednik i stručni radnik je na sastanku s korisnicima/ama asistencije 28.9.2023. rekao da je stanje u Centru jedan od 2 osnovna razloga zbog kojih od proleća nije dobro. Godina se završila njegovom i ostavkom potpredsednice i dveju članica Nadzornog odbora Njih troje su 28.12 oavestili ostale članice Upranog i Nadzornog odbora, korisnice/ke asistencije i personalne asistente/kinje da su formirali Udruženje Klupa koje je 23.01.2024. dobilo licencu za pružanje usluge PA. Dosadašnja potpredsednica izvinila se 28.12. predsednici što je ova inicijativa sprovedena bez obaveštavanja ostalog članstva Centra, da je morala tako da postupi jer joj je važno pravo na izbor, da je sve što zna naučila od predsednice, oboje potpredsednika napisali su i rekli da će se u daljem radu držati standarda koje su usvojili u Centru i svega što su naučili.

Organizacija se finansirala iz 5 izvora, oko 60 osoba su svakodnevno bile upućene na nju, od 15.5. postao je izazovan i zbog toga što su sredstva iz jednog od 3 gradskih izvora podlegala blokadi, za drugi je u Upravi za trezor u oktobru rečeno da nije izvesno da ćemo moći da koristimo novac za plate asistenata/kinja, što je 15.1.2024. potvrđeno, a za javni rad je promenjen kriterijum po kome ukoliko kandidat/kinja ima ili stekne u toku gradskog javnog rada status studenta/knje ne može da radi, što se s 1 desilo i kako više od 70 pozvanih od strane službe za posredovanje NSZ nisu hteli da prihvate ponuđene uslove rada na javnom radu, od 7.7. do 30.9, kad se završio gradski javni rad odvijao se s 2 zaposlene, što je uticalo na obim asistencije 1 od dveju korisnica kojima je potreban najveći obim podrške.

Studentkinje iz Kraljeva i Bačke Palanke, uz asistenciju žive kao sve druge mlade osobe. Studentkinja iz Beograda imala je prva dva izazovna meseca ne samo zbog neodobravanja sredstva, već i u izboru rešenja ko će joj asistirati i u vezi sa praćenjem nastave u smislu keretanja između objekata, ali je u hodu, budući da brzo uči iz iskustva, menjala sve što je mogla, spoznala šta je važno i u poslednjem razgovoru s koordinatorkom, sem novčanog dela zbog čega je pitala kome može da se obrati za honorarni posao, svim ostalim aspektima života i komunikacijom s kolegama/nicama na fakultetu, bila je zadovoljna. U pružanju peer podrške njoj učestvovala su 4 pružateljice, najvećim delom koordinatorka jer dele iskustvo življenja u studentskom domu.

Troma korisnicima asistencije, dvoma od početka godine, jednoj od 4.12. obezbeđen je optimalan nivo asistencije posredovanjem stručnog radnika da CSR izmeni rešenje, najduže je trajalo za Mariju Obrovački, zato što je veći deo koji se odnosi na uvećanje od 30% na ukupan broj sati usluge koje licencirani pružalac organizuje osobama koje su se za njega opredelile odobren, pa ova okolnost revidirana u novembru nakon što su dvojica novih korisnika počela da koriste asistenciju, dobro joj je 100 sati asistencije, a potrebno joj je minimalno 112. Odredba o tome da uvećanje broja sati usluge za korisnike kojima je potrebna više od 40, a manje od 168 sati nedeljno ne sme da pređe 30% od ukupnog broja sati odobrenog korisnicima/ama koji su se opredelili za 1 pružaoca može da bude ograničavajući faktor za opredeljenje za pružaoca koji ne

organizuje uslugu za više od 10 korisnika/ca jer po ovom kriterijumu ne može da im organizuje uslugu više od 52 sata nedeljno, što je irelevantno jer se nivo potrebe za uslugom ne može definisati procentima već potrebnim satima. Do ove spoznaje došli smo u januaru 2024. kad se zbog nesigurnosti da li će račun za namenska sredstva za asistenciju u Upravi za trezor biti blokiran ili ne, 11 korisnika/ca odlučilo da uslugu koristi u organizaciji specijalne škole, ona nije. U slučaju da počne ponovo nakon deblokade da koristi uslugu u organizaciji Centra moći će ukoliko 5 korisnika bude koristilo uslugu od strane Centra, a da niko sem nje, nema odobreno uvećanje od 12 sati ili više na osnovih 40. U januaru 2024 još je 1 korisnica koristila 52 sata usluge.

Korisnica iz Subotice u nekoliko navrata se javljala u vezi s revizijom prava na naknadu za tuđu negu i pomoć, trajanjem procedure, obukom asistentkinje. Koordinatorica joj je predložila kako u svim situacijama da postupi i sve je rešeno zaključno s 11.10. Ostala je još isplata naknade za neiskorišteni godišnji odmor asistentkinji za 2022.

Dve su osobe konsultativnom peer podrškom supervizorku upućene na pristup školi koju dete treba da upše i pravu na podršku u donošenju odluka i asistenciju. Jedan par roditelja koordinatorica je uputila na rešenje, a jednoj majci, koja radi kao asistentkinja, predloženo je da sačeka ovogodišnji konkurs za gradske javne radove jer njena ćerka nema pravo na asistenciju.

Povećana je informisanost javnosti o radno-pravnom položaju asistenata/kinja jer je na njemu bio fokus u prvom kvartalu 2023. u svim obraćanjima medijima. Posle togaa fokus je bio na deblokadi računa. Kampanja, koju je u vizuelnom delu kreirala koordinatorica programa RŽF-a pozivala je na doniranje za rad asistenata/kinja u organizaciji Centra i vizualno je sugerisano da je zastupnički rad na ostvarivanju prava na asistenciju i finansiranje svih segmenata rada asistenata/kinja rudarski posao, što smo u obraćanju donatorima u zajednici u prvom kvartalu podvlačili, a nakon toga navodili da je prikupljanje novca za ostale naknade iz radnog odnosa, sem za rad, osnovni razlog, sem organizacije asistencije osobama koje nisu imale pravo na njeno finansiranje, a nužna im je, što nismo nakon uvođenja usluge u gradsku odluku o socijalnoj zaštiti mogli u poslednje 4 godine da radimo na prikupljanju sredstava za vraćanje duga pod blokadom pre 2020.

U 2023. zainteresovanost za posao personalnog asistenta/kinje, bez obzira na to što je konkurs od marta bio neprekidno otvoren bila neuporedivo manja nego prethodnih godina, nastavljen je trend iz 2022. Većina novih asistenata/kinja, 12 (8 žena, 4 muškarca) nakon organizovane akreditovane obuke zaposlilo se uglavnom na preporuku drugih osoba ili javljanjem na oglas raspisan na Infostudu.

U toku godine komunikacija s korisnicima/ama i asistentima/kinjama odvijala se uglavnom mejlom i telefonom, deo asistenta odlazio je u kancelariju zbog konsultacija. Bilo je sukoba i situacija na ivici sukoba između korisnika/ca i asistenata/kinja. Jedna korisnica je 11.11. poslala izjavu zbog čega je bez otkaznog roka prekinula saradnju s asistentkinjom, 2 asistentkinje prestale su da rade zbog zamora ovim poslom jedna nakon nepune 3, druga nakon 8 godina rada, došlo je do zamena asistentkinja, počele su da asistiraju drugoj korisnici jer im je bila potrebna promena, 1 od njih je i nakon promene posle 2 meseca prestala da radi, petoro su razmišljali o tome da prestanu da rade jer se uslovi rada pogoršavaju, a u neposrednom radnom okruženju ništa se ne menja,

Petnaestog maja održan je zajednički sastanak Upravnog i Nadzornog odbora centra u vezi s blokadom računa. Međutim, veći deo sastanka proveden je u razgovoru o prilikama u kući 1 korisnice, koje utiču na položaj i zdravlje i asistentkinja i njeno. Tridesetog maja na ZOOM-u održan je sastanak s većinom korisnika/ca asistencije, delu koji nije mogao da prisustvuje ili su morali ranije otići poslali su ishodi. Sastanak je bio o prikupljanju sredstava za deblokadu. Dato je nekoliko predloga za kontinuirano prikupljanje sredstava, koji su realizovani. Ostali predlozi odnosili su se na obraćanje svim dostupnim donatorima, što je bilo već urađeno, i resornom ministarstvu za obezbeđivanje novca, za šta je predsednica rekla da nema osnova jer Ministarstvo ovu uslugu finansira samo siromašnim JLS namenskim transferima. Dat je predlog da se obratimo organizacijama za samostalni život u Severnoj Evropi, što smo u julu i decembru 2023. i januaru 2024. uradili.

Pred kraj sastanka koordinatorku je pozvao predstavnik Sektora za socijalno bankarstvo Erste banke s informacijom da je nađeno rešenje za naplatu provizije s namenskog bankovnog računa za donacije koji ne podlaže blokadi i da ćemo moći da koristimo račun za javne radove, čime je sve sem isplata stavki za koje je odobren novac u okviru ovog programa u 2023. bilo izvesno.

Na sastanku s asistentima/kinjama koordinatorka i supervizorka predstavile su mogućnost formiranja sindikata zaposlenih Centra i u okviru njega sekcije asistenata/kinja, stručni radnik predstavio je opcije sindikalnog udruživanja, prava i obaveze članstva sindikata, dogovoreno je da se napravi vajber grupa asistenata/kinja, da međusobno razmenjuju informacije i dogovaraju se u vezi s ovom i eventualnim drugim inicijativama. Ništa od predloženog i dogovorenog do kraja godine nisu realizovali. Sastanku je prisustvovalo 15 od ukupno 35 zaposlenih/angažovanih asistenata/kinja u septembru.

Dvadeset osmog septembra održan je sastanak, kome je uživo prisustvovalo 6 korisnika/ca asistencije i 4 onlajn. Povod je, uz finansijsku situaciju, bio odnos korisnika/ca kao neposrednih poslodavaca prema asistentima/kinjama. Uključenost korisnika/ca, sem donekle potpredsednice, bio je veoma nizak. Nakon 90 min. u kojima je koordinatorka predstavila situaciju i iznela zbog čega su se od aprila asistenti/kinje obraćali ili njoj ili dežurnim osobama u kancelariji, i šta je sve izneto na sastanku s asistentima o odnosu korisnika prema njima, supervizorka programa Centra iz uloge asistentkinje i korisnica Marija Obrovački, iznele su kako je osećaj da ti je negde prijatno i da si uvažena/a kao osoba i da nisu svi svakog dana u mogućnosti da rade na isti način, što se može osetiti i dogovoriti da li i kako će taj zajednički dan teći. Nakon toga je stručni radnik rekao da jedina osoba koja treba da se promeni i treba da promeni svoje ponašanje i koja je odgovorna za celokupnu krizu u kojoj se Centar nalazi i nedostatak novca jeste koordinatorka i na ostatku sastanka, čiji je produžetak predložio, naveo je greške u poslovanju i odlukama koordinatorka u petogodišnjem periodu rada u Centru i iz perioda pre toga na osnovu informacija koje ima, obavestio je prisutne o tome da će nakon završetka revizije prava na uslugu u 2024. prestati da radi u Centru jer mu 7 meseci nije plaćena plata i da od koordinatorka očekuje da mu se do 10.10. isplati. Sem dosadašnje, koja je rekla da to jeste tako i da je ona sve vreme obezbeđivala novac, i 1 korisnice, koja se složila sa stručnim radnikom Vladimir Simović, uz komentar tome da ne može 1 osoba da bude odgovorna za sve segmente rada, pitao je šta će biti s korisnicima/ama asistencije od januara. Stručni radnik mu je odgovorio da će njima CSR izdati rešenje za narednu godinu i da je sporno samo finansiranje indirektnih troškova. Međutim, prilikom odobravanja uplata naknade za rad 1 asistentkinje iz Budžeta Opštine Bačka Pllanka, mesec dana kasnije, načelnik Odeljenja za fiskalnu statistiku Uprave za trezor zamolio je koordinatorku da Centar odblokira račine do kraja godine jer je nije izvesno da namenska sredstva za uslugu PA neće podlagati blokadi.

Naredna 2 meseca uz tekuće aktivnosti posvećena su komunikaciji sa svim izvorima finansiranja s kojima je Centar do sad bio u kontktu i svim privrednicima koje su organizatorka usluge PA i predsednica Ceentra lično znale, obratio se ambasadoru EU u Srbiji, Srpskom filantropskom forumu i svim fondacijama u Srbiji koje su do sada finansirale njegov rad. Svi odgovori su bili negativni, uz želju da što pre izađemo iz ove situacije i eventualni predlog i savet kako se za šta kome možemo obratiti U decembru 2023. obratili smo se ENIL-u. Odgovor je bio negativan uz obrazloženje da ENIL ne podržava svoje članice niti ih informiše o mogućim izvorima finansiranja jer se Mreža finansira donacijama, koje bi mogle da izostu u slučaju da se ispostavi da ima dovoljno nvca da ga pozajmi nekom drugom. Kada je 26.12. bilo izvesno da računi do 29.12. neće biti odblokirani, obavestila je korisnike o tome da usled uvećanja ukupnog duga za još 2,3 miliona din. za indirektno troškove usluge PA i iskustvenu podršku, za koju je Uprava odvojila novac, ali ne može da ga uplati, Centar od 1.1. neće moći da organizuje uslugu. Od 25.12. do 15.1. pokušavala je da dobije informaciju od Uprave i načelnika Odeljenja za statistiku Uprave za trezor da li račun za sredstva s namenske gradske linije za uslugu PA podležu blokadi. Tek smo 15.1. dobili odgovor da podležu. U međuvremenu 28.12. oboje potpredsednika Centra i Ljiljana Čakmak poslali su izveštaj Upravnom i Nadzornom odboru i na mejling listu korisnika/ca i asistenata/kinja izveštaj o tome da je održan sastanak u SOŠO MILAN PETROVIĆ, da od 3.1. 4 korisnika/ca može da koristi uslugu u njoj organizaciji, da će ostali moći tokom januara i da se

korisnici mogu opredeliti da trajno koriste uslugu u organizaciji SOŠO MILAN PETROVIĆ ili privremeno do licenciranja novog udruženja, da je stručni radnik razgovarao s većinom korisnika/ca ranije tog dana sve im je ovo predočeno u kancelariji Centra Sutradan je predsednica predložila da do licenciranja novog udruženja, ukoliko namenska sredstva ne budu podlagala blokadi, Centar nastavi svima da pruža uslugu. Kako do 4.1. nismo dobili odgovor od Uprave za trezor, 11 od 16 korisnika opredelili su se da u januaru koriste asistenciju u organizaciji Škole MILAN PETROVIĆ, 6, uključujući nju, do 31.1 koristili su je u organizaciji Centra, U petak, 26.1. obavesteni smo da od 1.2. uslugu počinje da pruža Udruženje KLUPA, kome je od 23.1. odobrena licenca. Koordinatorica je obavestila korisnice o tome da bi u slučaju da se do 30.1. ne otkloni blokada, od februara opredele za jednog od druga 2 pružaoca¹

U januaru 2023. bilo je neizvesno da li ćemo moći platiti sve doprinose iz poslednjeg kvartala 2022. u delu koji se odnosi na rad asistentkinja van NS jer smo godinu završili s 2.975.000 din. manjka, a od toga zavisio produžetak zdravstvenog osiguranja svih. Uspeli smo zahvaljujući akcijama koalicije DIGNI GARD, PROMENI GRAD i HUMANDAN Knjižare Booka. U međuvremenu, između ove 2 akcije, pozajmili smo novac od Građanskih inicijativa, koji je u roku vraćen, a povrat iznosa od 300.000 din. pozajmljen u aprilu 2022. pomenen je za 31.5. 2024. Vraćen je 9.6, nakon što je finansijska direktorka Građanskih inicijativa povezala Centar sa Sekretarom Erste banke za socijalno bankarstvo i nađeno je rešenje za prenos sredstava s računa za donacije koji ne podleže blokadi uz naplatu provizije privremenom sistemskom deblokadom, pošto se od 1.5. provizija za korišćenje svih računa plaća s osnovnog namenskog.

Kako do 15.6. nije donacijama otklonjena blokada, predsednica se obratila resornim gradskim službenicima, što je opisano u odgovoru na naredno pitanje. Kako joj je bilo jasno da Grad neće ništa uraditi, paralelno s obraćanjem svim nadležnim službenicima/ama s molbom za zajedničko rešenje i posredovanje u obezbeđivanju donacijama, Centar se obratio ambasadoru EU, Organizaciji za samostalni život Norveške, privrednicima u Novom Sadu. Jako je komplikovano postalo od septembra jer smo, pošto nismo imali rezervnog novca, a namenska sredstva za indirektno troškove usluge nisu zbog blokade uplaćivana, paralelno morali da obezbeđujemo 300.000 din. mesečno za tekuće troškove da ne bismo ušli u novi poreski dug, što su delom pokrili donacijama mala i srednja preduzeća, koja godinama ulažu u Centar i 1 ličnom mesečnom donacijom iz Londona, koju je od maja do jula uplaćivao na osnovni račun u cilju smanjenja blokade, pa je na predlog predsednice, organizatorica usluge zamollala da nadalje uplaćuje na račun za donacije jer smo morali pokriti troškove komunalija koje 13.3.2024. nisu avansno uplaćeni, što je zbog blokade računa bio preduslov za potpisivanje ugovora s Gradskom upravom za imovinu i imovinsko-pravne poslove o zakupu prostora, telefon i minimalnu osnovicu zarade pružaocu svakodnevne peer podrške i sručnom radniku.

Osmog jula potpredsednica CSŽ Srbije javila je predsednici Centra da je posetila predsednicu CSŽ Sombor koja se vratila iz bolnice i po načinu na koji je komunicirala i kako izgledala, činilo joj se da jr svaki naredni dan bio neizvestan. Umrkla je 23.7. od posledica bakterijske infekcije uzrokovne delom nedooljnim obimom asistencijw. Centar je 10.7 isplatio neto i od jula 2021. do aprila 2022, i preknjižili smo joj ostatak doprinosa za ovaj period koji nije minimalna osnovica, jer je bilo preplate nakon naplate blokiranog iznosa iz 2012. od blizu 200.000 din, dok je minimalna osnovica za taj period u ukupnom iznosu glavnice od 111.277 din. uz kamatu i dalje pod blokadom jer sad Narodna banka naplaćuje dug iz 2014. godine, sav iz 2013. je u toku prošlr godine naplaćen.

Pošto pružateljica podrške u donošenju odluka od maja do septembra jer je bila mlađa od 18 g. i još uvek pohađa srednju školu, nije mogla da bude angažovana preko javnog rada, potpisan je ugovor s njom o stipendiranju uz radnu praksu na period maj-novembar uz mogućnost produžetka uz mrešečni neto iznos od 44.000 din, sa doprinosima ukupno 45.059 din. mesečn. Budući da smo nakon uplate dela blokiranog iznosa za doprinose iz 2013, imali preplatu u

---

¹ Trenutno samo predsednica koristi uslugu u organizaciji Centra. ENIL je 17.1. i 16.2. u mesečnom pismu članstvu napisao da je Centru potrebna pomoć da bi nastavio s pružanjem usluga, 15.2. objavio je revidirani tekst stalne kampanje uz poruku da je Centru potrebna pomoć i da svaki donirani iznos znači.

vrednosti 2 doprinosa supervizorke programa Centra i jednog koordinatorke Programa za jednakost u javom govoru čije su plate finansirane kroz Program godišnje podrške RŽF-a za 2023, uz saglasnost tima RŽF-a, iznosom od 102.118 din. za septembarske i oktobarske doprinose supervizorke i 21.117,00 din. za novembarske doprinose koordinatorke, ukupno 123.235 din. isplaćena je majska, junska stipendija uz praksu pružateljici podrške u donošenju odluka i 33.116,00 din. od julske. Ostatak za jul od 11.943 din. i 90.118 din. u avgustu i septembru, ukupno 102.061 din. pokrivene su trima mesečnim ličnim donacijama 1 čoveka iz Londona

U toku 2023. uplaćeno je 2.018.602,45 din. ličnih i donacija poslovnog sektora i udruženja HUMANI GRAD. Od ovog iznosa 843.947,89 din. donirano je od 3.5. do 29.12. za deblokadu, 766.247,90 din. od 19.5. do 29.12. u okviru kampanje grupnog prikupljanja sredstava, od toga 3000 din. onlajn donacijama preko platforme RŽF-a i 38.345 din. od 6.12. do 27.12. preko stranice kampanje PODRŽITE RAD CENTRA "ŽIVETI USPRAVNO" | Donacije.rs. Glavnica je smanjena za 422.069,17 din. od 15.5. kad smo uputili poziv za doniranje za ovu namenu, pre toga za 38.800 din. 4.5. donacijom iz Londona ostatkom je naplaćena kamata. Banka je u julu vratila sebi iznos od 38.800 din. jer je, greškom, 4. maja prijavila Narodnoj banci za prinudnu naplatu 77.600 din, umesto 38.800 din. Banka je tek nakon 6 mesec obavestila Centar o tome kojoj se službi može obratiti u slučaju da uplate na osnovni račun nisu prijavljene Narodnoj banci ili ovakvim situacijama. Za to vreme smo se za svako kašnjenje prijavljivanja uplaćenog iznosa za prinudnu naplatu obraćali službi za prigovore i ujedno službi za socijalno odgovorno poslovanje. Od 10.6 do kraja jula čekali smo da se prijavi iznos od 77.000 din, za to vreme rasla je kamata. S bankom nema više izazova saradnji, sem što možemo da prenosimo sredstva samo fizički u uradno vreme šaltera za pravna lica da bi ona mogla da naplati proviziju.

Sve što je od 19.5. do 9.7. donirano na osnovni račun i na račun za donacije preneli smo za deblokadu i nakon 11.7. do 31.8. Od septembra više nismo mogli već smo samo donacije koje su namenski uplaćivane za deblokadu s računa za donacije prebacivali na osnovni.

U maju je menovan je novi v.d. načelnik Gradske uprave za socijalnu i dečju zaštitu, s kojim je prvi kontakt telefonom 20.6. bio obećavajući, ali se ispostavilo da deo u domenu zajedničke odgovornosti između resorne gradsk uprave i licenciranih pružalaca Uprava nema s kim da realizuje jer je resorna članica Gradskog veća od prvog sastanka održanog u Gradskoj kući 27.2. na kome je dogovoreno da se prvo reši pitanje preseljenja u Apolo centar, a potom sva ostala sporna pitanja na sastancima na svake 2 nedelje do kojih nije došlo, iako smo sledeći odmah po preseljenju inicirali, promenila svoj pristup. Predsednica je 20.6. telefonom razgovarala s članicom Gradskog veća zaduženom za socijalnu i dečju zaštitu i brihu o porodici. Članica Veća joj je rekla da nadalje komunicira s načelnikom, da nju ne interesuje licencirana usluga već njen obuhvat, da zbog zabrane zapošljavanja ne može da zapošli 4 osobe u Upravi i da ovo nije vreme za primenu Konvencije. Predsednica joj je odgovorila da je svako vreme za primenu Konvencije i da nismo na suprotstavljenm stranama jer se ova situacija, pošto je odgovornost za nju podeljena mora rešiti. Dogovor je bio da bude rešena na relaciji Uprava- Centar. Načelnik joj je tog dana rekao da Uprava samo sprovodi odluke Gradskog veća i da funkcioniše kao protočni bojler i da nastavi kao što je već uradila da se mejlovima obraća svim nadležnim članicama Gradskog veća i šefici Kabineta gradonačelnika. Posle 2 nedelje zvao ju je telefonom da joj kaže da nadalje samo njemu šalje mejlove jer se u Gradskoj kući ljute na toliki broj mejlova, a u njegovoj nadležnosti je da se reši prvobitno je bilo u planu rešenje pitanja punog obima asistencije dvema osobama kojima zbog rasporeda i poklapanja smena zbog istovremene asistencije dema osobama prilikom podizanja i da se iz čl. 2 gradskog pravilnika o pravu na finansiranje asistencije otklon kriterijum da se pravo na podnošenje zadrževa za finansiranje usluge stiće s minimalno godinu dana prebivališta u NS, što su, sem nepokrivenih troškova radnih prava, 2 stalna izvora manjka u NS. Pošli smo od toga, pošto je Uprava navela da nema obavezu da pomogne Centru u otklanjanju blokade jer je isplatila sav novac koji je odobrila, da se izmene sporne stavke u gradskom pravilniku, kako bi se zaustavio tekući manjak i kako bismo se mogli fokusirati samo na otklanjanje blokade navodeći da je sem nepokrivenosti svih troškova radnih prava sve ostalo pokriveno. Predsednica je pozvala načelnika da prisustvuje sastanku s korisnicima/ama 28.9. Nije došao zbog nenadane posete ministarke

zdravlja Gradu, nakon čega je predložila organizatorki usluge da zakaže sastanak s njim. Održan je 4.10. uz prisustvo potpredsjednika i stručnog radnika prethodne i tadašnje organizatorke usluge PA. Načelnik je rekao da jedino na šta može da utiče jeste skraćivanje roka odobravanja novca na prvom konkursu za 2024.

Budući da su sve troje, nakon sastanka s predsjednicom podělili utisak, da ne bi imalo efekta da se mediji ili bilo ko drugi uključuje u odnos između Gradske uprave i Centra, predsjednica je nastavila mejlom da obaveštava nadležne gradske službenike/ce o situaciji, koja se konstantno pogoršavala i finansijski i organizaciono jer je organizatorka usluge 5 meseci imala 1 do 2 asistentkinje manje zbog neizvesnog finansiranja, 1 korisnik je od padanja dobio sepsu, studentkinji iz Beograda je u tekućem danu organizovana zamena usled sukoba sa asistentkinjom i boolesti novozarne, a studentkinja iz Gajdobre je imala dilemu u vezi s pristupom komunikaciji s 1 od svojih dveju asistentkinja, s kojom je 22.12. prekinula saradnju.

Nakon što je posle slanja više od 30 mejlova, Uprava 27.10. odlučila da pokrije pun obim asistencije u periodu oktobar-decembor 1 od dveju osoba kojima je minimalno potrebno 200 sati nedeljno, predvodnica je pozvala načelnika i pitala da li će ova stavka biti trajno rešena i da je neizvesno pošto je prošlo 4 meseca od njihovog prvog razgovora da li ćemo uspeti da odblokiramo račune i da Uprava za trezor nije sigurna da li će od januara namenska sredstva takođe podlegati blokadi, rekao joj je da može da prođe još 4 godine što se njega tiče i da se mogu čuti svaki dan ako njoj to znači samo da ne piše nikom drugom.

Nakon toga načelnik i predsjednica razgovarali su telefonom 3. i 5.1.2024. Uprava u prvoj nedelji januara nije našla način da reši da li namenska budžetska sredstva za asistenciju podležu blokadi. Tek je 15.1. službenik zadužen za plaćanja udruženjima video da po čl. 48, stav 6 Zakona o platnom promtu sve sem donacija i humanitarne pomoći od 2023 podleže blokadi i da nema osnova za izjavu da se namenska sredstva od nje mogu osloboditi, što je načelnik za statistiku Uprave za trezor istog dana mejlom potvrdio i od tada je sav fokus Centra na deblokadi računa, jer Grad, sem za javne radove u 2024. ne može do deblokade da odobri novac ni za 1 stavku, a dug se uvećao za 2,2 miliona din. odobrenih za period maj-oktobar za indirektno troškove koji zbog blokade nisu mogli biti uplaćeni Centru, a nije ni tražen način da budu (u prilogu je poslednje Centrovo pismo i odgovor na njega), od kojih smo 365.000 din. doniranih za troškove nepokrivenih radnih prava i pozajmljenih od strane Građanskih inicijativa 5. i 29.12. s rokom vraćanja do kraja februara, isplatili u decembru da ne bi Centar ušao u nove poreske prekršaje i da bi se isplatile sve zarade i naknade. Jedino nisu neto zarade i glavnica doprinosa stručnom radniku i pružaocu iskustvene podrške i troškovi knjigovodstva u iznosu od 1.900.000 din.

Službenik Gradske uprave za socijalnu i dečju zaštitu zadužen za plaćanja, na upit 30.1. 2024. da li će nakon deblokade ova sredstva moći da budu uplaćena Centru, budući da su donirana u 2023, odgovorio da neće jer je projekat za 2023. završen. Dostavili smo sutradan izveštaj o realizaciji svih planiranih aktivnosti tokom cele godine. Gradska uprava je, zbog blokade računa, uplatila samo za predviđene troškove u prvom kvartalu.

ODNOSI S JAVNOŠĆU

Sajt Centra redizajniran i ažuriran, postavljen je 10. decembra 2016. godine.

Statistika za 2023. godinu sumirana je za oba protokola http i https mogućnosti pristupa ka sajtu. Zabeleženi statistički parametri za 2023. godinu iznose:

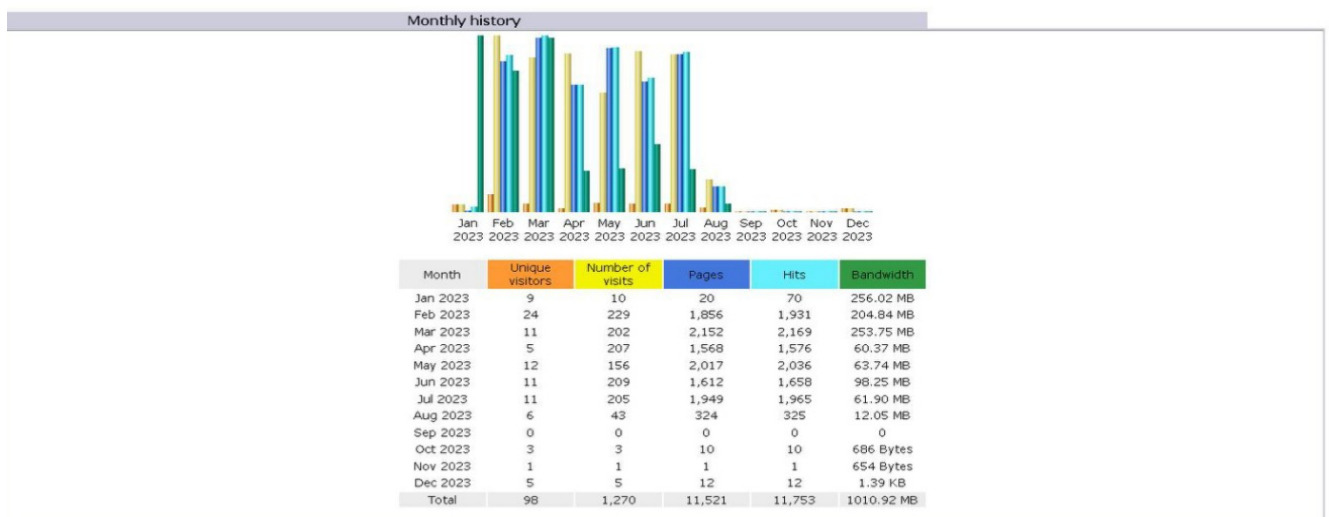
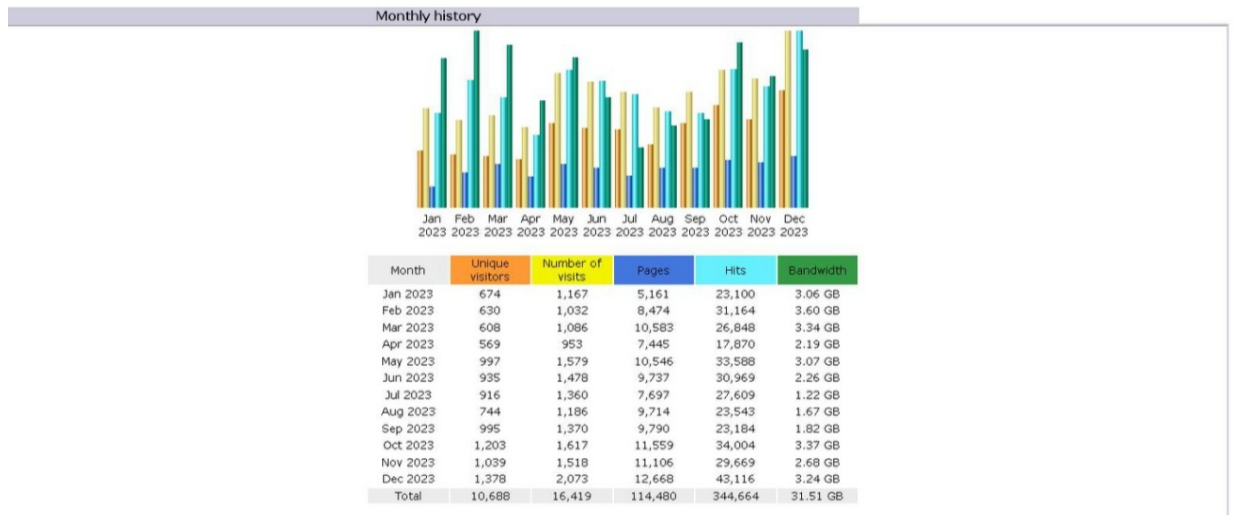
Ukupan broj korisnika: 10.786

Ukupan broj sesija na sajtu: 17.689

Stranice sajta pregledane su 126.001 puta.

Na dan 01.04.2024. 1.460 FB korisnika prati stranicu Centra, na Instagramu 404, na Tviteru 116 ljudi/organizacija prate nalog Centra.

Priležemo grafički prikaz statističkih podataka oba protokola:

Objavljeni članci i prilozi na sajtu Centra, društvenm mrežama, portalima, Kanalu 9 i Prvom programu Radija Novi Sad:

- [PRESEK STANJA U VEZI S FINANSIRANJEM USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE U ORGANIZACIJI CENTRA I POZIV ZA HITNU PODRŠKU – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [OBAVEŠTENJE O PROMENAMA U VEZI S NEDOSTAJUĆIM SREDSTVIMA ZA USLUGU PERSONALNE ASISTENCIJE – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [OBAVEŠTENJE O NEDOSTAJUĆIM SREDSTVIMA ZA USLUGU PERSONALNE ASISTENCIJE – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [Godišnjica od osnivanja Centra – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [OBAVEŠTENJE U VEZI S NEDOSTAJUĆIM SREDSTVIMA ZA USLUGU PERSONALNE ASISTENCIJE – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [DOPRINESIMO DOSTUPNOSTI USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE OSOBAMA SA INVALIDITETOM – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [SAOPŠTENJE POVODOM 21. GODIŠNJICE POSTOJANJA I POČETKA NOVE KAMPANJE GRUPNOG PRIKUPLJANJA SREDSTAVA – Centar Živeti uspravno Novi Sad \(czuns.org\)](#)
- [Benefit večera za Centar Živeti uspravno - Autonomija](#)
- [Benefit večera za Centar ŽIVETI USPRAVNO – Dijalog.net](#)

10. TV KANAL 9, NOVI SAD: PRIKUPLJANJE SREDSTAVA ZA PERSONALNE ASISTENTE - YouTube
11. Obuka za personalne asistente | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
12. Novo sedište Centra "Živeti uspravno" | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
13. NASTAVLJA SE PODRŠKA KAMANJI DOPRINESIMO DOSTUPNOSTI USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE OSOBAMA SA INVALIDITETOM – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
14. ISHOD DVOMESEČNOG PRIKUPLJANJA SREDSTVA U ZAJEDNICI ZA TROŠKOVE USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE KOJI SE JOŠ UVEK NE POKRIVAJU IZ BUDŽETA GRADA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
15. Centar Živeti uspravno: Ako uložimo u čoveka, u organizaciju, u bilo koga, mi smo uložili u nas same - Rekonstrukcija Ženski fond (rwfund.org)
16. Prilog u emisiji SEKTOR PLUS RNS 1 o svrsi tekuće kampanje prikupljanja sredstava za asistenciju https://media.rtv.rs/sr_ci/sektor-plus/81737
17. Obaveštenje o toku kampanje doprinesimo dostupnosti usluge personalne asistencije osobama sa invaliditetom – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
18. Benefit koncert za troškove personalne asistencije u klubu "Rebel Relic" | Novosadski informativni portal 021
19. Prikupljanje sredstava za personalne asistente | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
20. Obaveštenje o toku kampanje i predstojećim događajima – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)

Muzička omladina Novog Sada, organizovala je 11.5. koncert horu JO HAŠIRA na SPENS-u, uz učešće Hora SUNCOKRETI učenika/ca Muzičke škole ISIDOR BAJIĆ u suorganizaciji Muzičke omladine Novog Sada i Centra. Tom prilikom donirano je 62000 din. <https://www.facebook.com/groups/349848952436755>.

Od maja je sve što smo objavlivali na sajtu Centra, na društvenim mrežama i što je bilo preneto od strane medija bilo posvećeno deblokadi i informisanju javnosti o tome da je nužno da se, mimo obezbeđene celodnevne podrške, za osobe kojima je nužna asistencija dveju osoba proilikom svakog podizanja i težih fizičkih radnji, i važnosti da se otkloni sporna odredba iz člana 2 gradskog pravilnika o pravu na finansiranje usluge PA nakon godinu dana od promene prebivališta:

21. CENTRU JE NEOPHODNA PODRŠKA SVIH KOJI HITNO MOGU DA DONIRAJU – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
22. Udruženje poziva građane da doniraju sredstva za rad personalnih asistenata za osobe sa invaliditetom - Autonomija
23. PRESEK DO SADA PRIKUPLJENIH SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE PRINUDNIH NAPLATA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
24. Centru "Živeti uspravno" blokiran račun, Novosađani se organizuju da pomognu | (Vesti - 06.06.2023) Novi Sad (mojnovisad.com)
25. OBAVEŠTENJE O DOSADAŠNJEM ISHODU PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA NASTAVAK RADA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
26. OBAVEŠTENJE O IZNOSU DO SADA DONIRANIH SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE BLOKADE – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
27. Koncert Vojvođanskog bluz benda za podršku personalnoj asistenciji u subotu | Novosadski informativni portal 021
28. DOPRINESIMO DOSTUPNOST USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)

29. OBVEŠTENJE O DOSADAŠNJEM ISHODU PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE BLOKADE RAČUNA CENTRA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
30. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=671975204967326&set=a.475301364634712>: najava koncerta Vojvodjanskog Blues Benda održanog 15. jula u Klubu Rebel Relic,
31. OBAVEŠTENJE O IZNOSU DO SADA DONIRANIH SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE BLOKADE – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
32. OBAVEŠTENJE O DOSADAŠNJEM ISHODU PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE BLOKADE RAČUNA CENTRA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
33. SAOPŠTENJE ZA JAVNOST POVODOM 23 GODINE OD POČETKA RADA CENTRA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
34. Centar ima 50 dana da otkloni blokadu, sve što je bilo u njegovoj mogućnosti da uradi za dostupnost usluge PA, uradio je – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
35. Računi za personalne asistente u Novom Sadu u blokadi, imaju manje od dva meseca za pokrivanje duga | Novosadski informativni portal 021
36. Centru 'Živeti uspravno' potrebna pomoć za nastavak personalne asistencije osobama sa invaliditetom - Autonomija
37. Računi centra "Živeti uspravno" u blokadi | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
38. Članak u listu DNEVNIK s naslovom „Donacije novosađana rešavaju problem“ od 11.10.2023 nije dostupan na Internetu. Link <https://www.facebook.com/photo/?fbid=722613743236805&set=a.475301361301379> vodi ka fotografiji članka na stranici Centra na FB uz komentar prenetih informacija.
39. OBAVEŠTENJE O TOKU PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA OTKLANJANJE BLOKADE – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
40. Ulozi na tomboli u okviru Štrikfesta (<https://www.facebook.com/events/1349276132363473> koji su 4.11. organizovale Cice od vunice 4.11. donirano je 57.600 din, prethodno 10.6. povodom Svetskog dana pletenja u javnosti na tomboli je za deblokadu priloženo 22.600 din.
41. SAOPŠTENJE POVODOM 15 GODINA OBEZBEĐIVANJA USLUGE PERSONALNE ASISTENCIJE – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
42. Tržište rada nemilosrdno prema ženama: Kad život natera da u 55. tražiš posao | Novosadski informativni portal 021 (Izjava predsednice Centra, iako je preneto da se odnosi na zapošljavanje žena sa invaliditetom, odnosila se na se na sve osobe sa invaliditetom. Za ovaj program važno je svedočenje o tome da su se tokom 2023. većinom za posao personalne asistentkinje javljale žene s hroničnim oboljenjima ili trajnim fizičkim oštećenjima stečenim radom).
43. CENTRU JE OSTALO JOŠ 9 DANA, MAKSIMALNO JOŠ 24 DA BI ODBLOKIRAO RAČUNE I U 2024. NASTAVIO NORMALNO S RADOM – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
44. Centru 'Živeti uspravno' hitno potrebna podrška da bi nastavio pružanje podrške osobama sa invaliditetom - Autonomija
45. Finansijski problemi Centra "Živeti uspravno": Šta će biti sa personalnom asistencijom u Novom Sadu? | Novosadski informativni portal 021
46. Volonterski Centar Vojvodine izabrao je 6 inicijativa za prikupljanje sredstava u APV, među kojim i poziv da ljudi u okviru tradicionalnog darivanja utorkom nakon Crnog petka, doniraju za dostupnost usluge PA u organizaciji Centra <https://www.facebook.com/photo?fbid=734026962089568&set=a.550212137137719>.
47. Problemi Centra "Živeti uspravno" | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
48. Šestog decembra pokrenuta je stalna kampanja za podršku radu Centra, čiji je početak bio planiran u septembru 2021, da se u okviru nje prikuplja novac za nepokrivene troškove radnih prava asistenata//kinja i asistenciju osobama koje nemaju pravo na njeno budžetsko finansiranje, a potrebna im je. Sada je fokus kampanje na otklanjanju

- blokada: PODRŽITE RAD CENTRA "ŽIVETI USPRAVNO" | Donacije.rs Tekst je 16.1. i 8.2.2024. ažuriran zbog izmena u strukturi članstva i korisnika/ca usluga Centra. Naredne objave u medijima bazirane su na prvobitnom tekstu kampanje
49. POKRENUTA TRAJNA KAMPANJA PRIKUPLJANJA SREDSTAVA ZA PODRŠKU RADU CENTRA NA SAJTU DONACIJE.RS – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
  50. Centar Živeti uspravno pokrenuo trajnu kampanju za prikupljanje donacija - Autonomija
  51. Pokrenuta trajna kampanja prikupljanja sredstava za podršku radu Centra "Živeti uspravno" | (Vesti - 07.12.2023) Novi Sad (mojnovisad.com)
  52. Trajna kampanja za Centar "Živeti uspravno" | TV KANAL 9 NOVI SAD (kanal9tv.com)
  53. Centar „Živeti uspravno“ pokrenuo trajnu kampanju za prikupljanje donacija – Dijalog.net
  54. Centru "Živeti uspravno" potrebna pomoć: Ako ne uplate pet miliona dinara, račun će im biti blokiran - Društvo - Dnevni list Danas
  55. Centar do četvrtka mora da otkloni blokadu računa da bi mogao nesmetano da nastavi s radom iduće godine i bez uvećanog duga – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)
  56. Centru "Živeti uspravno" hitno potrebna pomoć | (Vesti - 25.12.2023) Novi Sad (mojnovisad.com)
  57. OBAVEŠTENJE O PREOSTALOM BLOKIRANOM IZNOSU I ROKOVIMA – Centar Živeti uspravno Novi Sad (czuns.org)

FINANSIJSKO POSLOVANJE CENTRA U 2023. GODINI

REALIZOVANI PROGRAMI CENTRA U 2023. GODINI I SVI POJEDINAČNI IZVORI I IZNOSI SREDSTAVA			
Red. Br.	Naziv programa	Izvor finansiranja*	Iznos sredstava
1	Servis personalne asistencije (SPA)	Budžet Grada Novog Sada - Direktno finansiranje SPA s namenske budžetske linije (rad asistenata/kinja bez drugih troškova)	29,910,630.87
2	Servis personalne asistencije i peer podrška	Budžet Grada Novog Sada - Gradska uprava za socijalnu i dečju zaštitu I konkurs (januar-april sem direktne asistencije, putnih troškova i obuke asistenata/kinja)	1,442,381.92
3	ZAJEDNO JE LAKŠE	Budžet Grada Novog Sada - Gradska uprava za privredu – javni rad za asistenciju i peer podršku	875,833.33
4	SPA	Budžet Opštine Bačka Palanka	397.804,82
5	SPA	Rekonstrukcija ženski fond (RŽF)	3,139,228.00
6	Podrška u donošenju odluka 1 devojci s invaliditetom - urgentni grant	RŽF	150,000.00
7	SPA	participacija korisnica/ka iz NS	1,074.416.58
8	SPA	participacija korisnice iz Bačke Palanke	389.00
9	SPA	usluga prevođenja za Kancelariju UN-a u Srbiji	12,960.00
10	SPA	lične donacije	1,475,057.45

11	SPA	RŽF, aneks ugovora za godišnju podršku - 3 lične donacije za otklanjanje blockade	3,000.00
12	SPA	Udruženje Humani grad	10,000.00
13	Stalna kampanja POD-RŽIMO RAD CENTRA "ŽIVETI USPRAVNO"	Fondacija Catalyst za kampanju	39,345.00
14	Donacije za rad Centra	Donacije poslovnog sektora	491,200.00
UKUPNO			39,023,806.97

Prihodi u 2023. su 38.907.730,17 dinara, rashodi 39.023.806,97 dn. Centar je u odnosu na uplaćene i isplaćene troškove, godinu završio s gubitkom od 116.076,8 din, dok je ukupni manjak za 2023. na dan 31.12.2023. bio 2,8 miliona din.

Ukupni manjak zaključno s danom 01.04.2024.

- **blokada u iznosu od 5.731.000 din, glavnica 3.896.999,11 din),**
- **nenaplaćena naknada poslovne banke zbog blokade u periodu jul 2023-mart 2024.u iznosu od 12.354,5 din.**
- **nepokriveni indirektni troškovi i rad pružaca svakodnevne peer podrške u 2023 (2.200.000, od kojih 480.000 din. još uvek nije isplaćeno)**
- **neisplaćene nakade personalnim asistentima/kinjams za prevoz praznične dane i 4 naknade za godišnji odmor 2021-23. 1.980.000,00 din, od čega su troškovi iz 2023. 580.000),**
- **neisplaćeni troškovi za period 2011-19 mimo blokade 6.000.000,00 din.**

iznosi 15.923.354,6 din, od toga za 2023. 2.780.000,00 din.

U Novom Sadu, 1. aprila 2024.

Pedsedavajuća
mr Milica Mima Ružičić-Novković